

**LIETUVOS VALSTIEČIŲ
IR ŽALIŲJŲ SAJUNGA**

*GIRDIME ŽMONES,
RANDAME GERIAUSIUS SPRENDIMUS,
NEBIJOME PRIPAŽINTI IR TAISYTI KLAIDAS*

**VALERIJUS
SIMULIK**

**DARBŲ ATASKAITA ŠIAULIEČIAMS
„Saulės“ apygarda
2016–2020**

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sajungos pirmininkas Ramūnas Karbauskis

Visos Seimo kadencijos metu stengiamės pateisinti Lietuvos žmonių lūkesčius ir tai dar kartą įrodėme užklupus pandemijos sunkumams. Mes sąžiningai, nuosekliai ir ryžtingai priiminėjome sprendimus, kurių rezultatus matome jau šiandien – su COVID-19 iššūkiu žmonių sveikatai Lietuva susitvarkė ir yra viena iš geriausiai užkardžiusių ligos plitimą valstybių. Praėjus keliems karantino mėnesiams visuomenės tyrimai parodė, kaip sparčiai auga vartotojų pasitikėjimas Lietuvoje. Tai patvirtina mūsų sėkmę kovojant su ekonominėmis negandomis – žmonės jaučiasi užtikrinti dėl savo ekonominės ateities ir pasitiki valstybe.

Esu dėkingas visiems Lietuvos žmonėms, kurie mus palaiko, LVŽS frakcijai Seime, Vyriausybei, koalicijos partneriams, kad priėmėme visus būtinus įstatymus, atlaikėme opozicijos bandymus destabilizuoti situaciją, susijusią su COVID-19 grėsmėmis žmonių sveikatai ir ekonomikai. Taip pat už darnų darbą dėkoju Jūsų vienmandatėje apygardoje rinktam Seimo nariui **Valerijui Simulik**.

Mes ir toliau griausime mitus, kuriuos apie mus visus šiuos metus kūrė opozicija su ją remiančiomis interesų grupėmis, nes puikiai suprantame, kad vienintelė reali alternatyva LVŽS formuojamai koalicijai kitoje Seimo kadencijoje yra koalicija, kurią formuotų konservatoriai.

Tačiau žinau viena – dabar žmonės galės lengvai palyginti dabartinės valdžios sprendimus su konservatorių valdžios sprendimais 2009–2010 metų ekonominės krizės laikotarpiu. Skirtumai per daug akivaizdūs, o ką Tauta pasirinks, paaiškės po Seimo rinkimų.

Valerijui dėkoju už darnų darbą Saulės vienmandatėje apygardoje. Daug metų žinau jį kaip nuosekliai Šiauliams dirbantį Seimo narį, kuris siekia, kad Saulės mieste būtų gera gyventi visiems. Džiaugiuosi, kad šis darbus ir nuoseklus žmogus dirba mūsų komandoje ir tikiu, kad kartu dirbdami galima pasiekti gerų rezultatų.

Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis

Valerijus yra patikimas ir patyręs politikas, mano bendražygis. Jis visada palaikė Vyriausybės sprendimus, kurie buvo nukreipti valstybės ir visuomenės gerovei.

Nors Seimo nario darbas visų pirma – sprendimai vardan Lietuvos, Valerijus niekada nepamiršo Šiaulių miesto ir regiono. Jis buvo ir yra bene aktyviausias parlamentaras, siekiantis konkrečių sprendimų ir Šiaulių labui. Šį darbą dirba labai aktyviai, nuolat varstydamas tiek Vyriausybės, tiek ministerijų, tiek kitų institucijų duris. Natūralu, kad toks atkaklumas bei užsispyrimas davė ir konkrečius rezultatus.

Kalbant apie asmenines Valerijaus savybes galiu pasakyti, kad tai yra patyręs politikas, kuris dirba nuosekliai, kryptingai, daro konkrečius darbus, o ne užsiima pigiu šou ar viešaisiais ryšiais. Kas turbūt ne mažiau svarbu – paprastas žmogus, kuris visada ras laiko išklausti kitus ir stengsis jiems padėti.

Man smagu su Valerijumi sportuoti krepšinio aikštelėje, bei dirbti politinėje arenoje.

Aš manau, kad Valerijus yra tikrai geriausias pasirinkimas šiauliečiams, kurie balsuos „Saulės“ rinkimų apygardoje.

Lietuvos Respublikos Seimo narys

Valerijus Simulik

**Žmogaus teisių komitetas, Komiteto pirmininkas.
Jaunimo ir sporto reikalų komisija, Komisijos narys.
Seimo delegacija Baltijos Asamblėjoje, pirmininkas.
2018 m. Baltijos Asamblėjos Prezidentas.
2019/2020 m. Baltijos Jūros
Parlamentinės Asamblėjos Prezidentas.**

Parlamentinės grupės:

Laikinoji Šiaulių krašto bičiulių grupė, narys.
Laikinoji Žemaičių grupė, narys.
Parlamentinių ryšių su Kinijos Respublika (Taivanu) grupė, pirmininko pavaduotojas.
Laikinoji Etninės kultūros grupė, narys.
Tarparlamentinių ryšių su Azerbaidžano Respublika grupė, pirmininkas.
Tarparlamentinių ryšių su Moldovos Respublika grupė, pirmininkas.
Tarparlamentinių ryšių su Ukraina grupė, pirmininko pavaduotojas.

ASMENINIAI DARBAI

Valerijus Simulik – šiaulietis, jau dvidešimt metų besidarbuojantis Seime. Politiko karjerą pradėjęs prieš 2000-uosius, su Naujosios politikos banga, Seime baigia jau penktą kadenciją. Nacionalinėje žiniasklaidoje jo dažnai nepamatysi, bet šiauliečiai jį žino gerai. Buvęs Gytarių mokyklos direktorius, šiaulietiška konkretus ir nebijantis aštriai padiskutuoti, pasisakyti, trumpabangininkas (taip vadinami radijo sporto mėgėjai) ir Šiaulių krašto bičiulių parlamentinės grupės kūrėjas – visi šie epitetai neblogai apibūdina Seimo narį iš Šiaulių. Dar vienas svarus dalykas – tiek pažįstami Šiauliuose, tiek Seimo darbuotojai tikina, jog Seimo nario kėdė V. Simulik nei kiek nepakeitė: jis „neužmiršta“ pasisveikinti, o su senais bičiuliais neatsisako išbėgti į krepšinio aikštelę.

Kalbamės su politiku norėdami įvertinti 20-ties metų darbą Seime – kas nuveikta, kuo galima didžiuotis, o ko galbūt nepavyko įgyvendinti? Šią ketverių metų kadenciją Valerijus Simulik vadovauja Seimo Žmogaus teisių komitetui, Lietuvos delegacijai Baltijos Asamblėjoje.

Šią kadenciją Jums tenko nemažai keliauti. Žmonės neretai galvoja, kad Seimo narių komandiruotės yra prabanga. Ar jaučiatės „turistaujantis“ už valstybės pinigus?

Beveik visi Seimo nariai važiuoja į komandiruotes. Vieni mažiau, kiti daugiau. Priklausomai nuo užimamų pareigų. Ir kai jie vyksta į komandiruotę, jie tuomet yra Lietuvos valstybės atstovai ir reprezentuoja Lietuvą. Važiuodamas į renginį ar susitikimą, tu gauni visą informaciją apie temas ir problemas, ir taip pat – valstybės poziciją aktualiais klausimais, tau taip pat pateikiamos rekomendacijos, ką reikėtų akcentuoti, kokios pozicijos laikytis. Kai Seimo narys išvažiuoja iš Lietuvos, jis nebekalba už save, nebereiškia savo asmeninės nuomonės, jis kalba už Lietuvos valstybę. Nesvarbu, ar jam patinka valstybės pozicija tuo konkrečiu klausimu, ar ne.

Jei tau visiškai nepriimtina valstybės pozicija tuo klausimu, tuomet blaškykis Lietuvoje. Tu negali nuvažiuoti, pavyzdžiui, į Europos Tarybą ir pasakyti – aš galvoju, kad jūs kvailiai ir nieko nesuprantate. Dažnas žmogus galvoja, kad

kelionės į užsienį – vienas malonumas, kaip turistinėje kelionėje. Taip, kartais pasitaiko galimybė pamatyti naują šalį ar naują miestą, taip, kartais randi laiko išgerti kavos, bet realiai vizitai užsienyje yra labai sunkus darbas.

Darbas yra ne tik oficialūs posėdžiai, bet ir neformalus bendravimas, nes privatūs pokalbiai neretai duoda daugiau naudos, nei oficialūs posėdžiai. Jei tu nori turėti ratą žmonių, su kuriais tu bendrauji, su kuriais tu dalijiesi patirtimi, iš kurių gali pasimokyti, turi nuolat bendrauti su užsienio partneriais.

Kur lengviau dirbti: vienmandatėje apygardoje ar Seimo salėje?

Mano supratimu, visos Seimo nario darbo sritys, – tiek darbas įstatymų leidybos procese, tiek atstovavimas užsienyje, tiek darbas apygardose, – yra lygiavertės. Žmonės į tave deda didelius lūkesčius, tavo darbą jie sieja su savo gyvenimo gerove. Deja, iš patirties galiu pasakyti, – Seimo narys nėra burtininkas ir tikrai neturi burtų lazdelės. Kad ir kaip besistengtum, nei per metus, nei per keturis iš esmės nepagerinsi žmonių gyvenimo. Galima ir būtina keisti tendencijas, sudaryti papildomas sąlygas situacijai keisti. Tai labai svarbu.

Ko gero, sunkiausia yra tiesiogiai bendrauti su žmonėmis, nes jie turi didelių lūkesčių ir ateina su pačiais įvairiausiais klausimais. Pavyzdžiui, ateina dėl žemės grąžinimo, neteisingų sklypų matavimo, dėl kaimynų veiklos, dėl valstybinių institucijų veikimo ar neveikimo, dėl daugiabučių bendrijų veiklos, dėl paramos renginiams ar organizacijoms, dėl privačių juridinių asmenų veiklos, dėl siūlymų ar idėjų kaip keisti vienus ar kitus įstatymus, ir dar daug įvairių klausimų.

Visada džiaugiuosi, jei pavyksta žmonėms padėti. Sąžiningai pasakius, pavyksta padėti gal truputį daugiau kaip pusei lankytojų.

Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komiteto ir Tautinių mažumų departamento išvažiuojamasis posėdis Romų kultūros centre Vilniuje

ASMENINIAI DARBAI

Per kiek laiko pavyko perprasti visą Seimo nario darbo specifiką?

Realiai turbūt reikia beveik poros metų. Jei turėtum gerą kuratorių, gal ta pažintis įvyktų greičiau, o atėjus visiškai iš šalies, man prireikė maždaug pusantrų metų. Teko pačiam aiškintis, kokius dokumentus būtinai privalai skaityti, kokių galima neskaityti, kas yra komitetas, kas yra komisija, kaip veikia visa įstatymų leidybos procedūra ir kiti dalykai.

Aš pagal išsilavinimą esu pedagogas, dirbdamas mokyklos vadovu buvau ragavęs nemažai vadybos, tačiau žinias apie įstatymų leidybą teko pagilinti. Teko sužinoti ir išmokti daugybę dalykų, jei norėjai dirbti Seime ir buvo įdomu. O man buvo įdomu. Todėl įstojau į Mykolo Romerio universitetą ir neakivaizdžiai gilinau žinias, kad būtų lengviau dirbti Seime. **Manau, kad labai teisingai padariau nusprendęs mokytis, nors būdavo ir nevirties akimirų, kai skaitau ir nesuprantu, ką skaitau. Buvo, kad neišlaikiau egzaminų – man tiesiog paaiškino, kad nesigaudau.**

Ar nebandžiau paieškot lengvesnio kelio universitete laikant įskaitas ir egzaminus? Visų pirma, nuėjus į egzaminą nesigiri, kad esi Seimo narys. Visų antra, aš pats pedagogas, ir negalėjau pripažinti, kad aš kvailesnis už kitus ir nesugebėsiu išmokti to, ką išmoksta kiti. Man galbūt buvo net lengviau, nes aš turėjau galimybę gilintis ir matyti sistemą realybėje, turėjau galimybę konsultuotis su Seimo Teisės departamento specialistais. Iš pradžių jie į mane žiūrėjo keistai (juokiasi), paskui sužinojo, kad aš mokausi ir labai geranoriškai paaiškino, padėdavo susidėlioti taškus ant „i“. Taip pirmoje kadencijoje pradėjęs mokslus, pabaigiau juos jau antros kadencijos metu. Vienu metu dėl didelio darbo kiekio teko stabdyti studijas, todėl mano mokslai užtruko.

Sugrįžkim į pačią pradžią. Kas vienos iš Šiaulių mokyklų direktorių atvedė į didžiąją politiką?

Į politiką mane atsivedė Vida Stasiūnaitė, buvusi Seimo narė. Pirmą pažintis su ja buvo tuomet, kai aš dar dirbau mokyklos direktoriumi ir vyko mokyklos statyba. Stengiausi ir rūpinausi būsima mokykla, todėl su statybininkais tekdavo nuolat kolytis, su ūkvedžiu nuolat braidydavom po

purvą aplink statybas, todėl buvom pripratę, kad batai nuolat būdavo purvini. Vieną kartą statomą mokyklą lankė komisija. Kaip dabar prisimenu – komisijos laukdami stovi statybos vadovai, aš su „kostiuminiais“ batais perbrendu purvyną aplink statybų vietą. Ir tuo metu atvažiuoja vicemerė Vida Stasiūnaitė. Iš automobilio ji išlipa aukštakulniais bateliais ir ilgu sijonu. Pamačius purvyną, vicemerė sekundę pagalvojus pasikaišo sijoną ir tvirtais žingsniais nužygiuoja per purvyną link statybos. Prie atvykusių automobilių lieka stovėti savivaldybės padalinių vadovai, statybų bendrovės direktoriai. Nuėjusi pusę kelio vicemerė atsisuka į stovinčius ir klausia – „Ko stovit? Atskiro pakvietimo laukiat?“ Taip mane ir nupirko per dvi sekundes – pamačiau, kad žmogui tikrai svarbu, kas vyksta. Vidos Stasiūnaitės įvaizdis toks ir buvo – ji buvo kariautojas, žmogus, kuriam reikia padaryti darbą.

1999 metais aš jau šeštus metus dirbau mokyklos direktoriumi. Tuomet politiniame gyvenime buvo susiformavusi Artūro Paulausko politinė jėga, kurios pagrindinė idėja buvo dalį kariuomenės finansavimo perduoti švietimui. Man, kaip švietimo darbuotojui, tos idėjos buvo priimtinos. Tuo metu aš jau buvau Mokyklų vadovų asociacijos Šiaulių m. pirmininku. Vida Stasiūnaitė buvo Seimo narė ir prisijungė prie Artūro Paulausko komandos. 1999 metų rudenį gavau žinią, kad ji norėtų su manimi pasimatyti. Kadangi aš prisiminiau tą jos pasivaikščiojimą po purvyną prie mokyklos ir vertinau kaip aiškų ir racionalų žmogų, pasakiau jai – jei manim pasitikite, tai aš dirbsiu. Nes aš visada norėjau būti mokytoju ir vadovu, kuris moka kurti ir daryti darbus, o ne šiaip sau. Vėliau mes kalbėjomės su Vida apie tą pasivaikščiojimą prie mokyklos, ji jo nelabai prisiminė, tuo tarpu man jis padarė labai didelį įspūdį, nes vaizdas buvo tikrai nerealus.

Nedvejojote jungtis prie tuomet naujos politinės jėgos?

Įstojau į Naująją sąjungą, tuo metu dar tik rinkosi komanda. Naujoji sąjunga tuo metu buvo ant bangos, susirinko daug įvairių žmonių, susipažinom. Politikoje buvo daug mokytojų, tačiau trūko mokyklų vadovų, toks buvau vienas. Pirmiausia dalyvavau savivaldybių tarybų rinkimuose, buvau įrašytas į kandidatų sąrašą į Šiaulių miesto savivaldybės tarybą. Tuo mano, kaip politiko, istorija ir prasidėjo. Pradėjau domėtis situacija ne tik savo mokykloje, bet ir kitose mokyklose.

Teko išlaikyti savotišką egzaminą, kaip sugebėsiu atsiriboti nuo savo interesų ir atstovauti ne tik savo mokyklą, bet ir kitus. Man teko dalyvauti Šiauliuose dalijant pinigus sporto inventoriui mokyklose įsigyti. Prisimenu, kad tuo metu šiems reikalams Šiauliuose turėjome milijoną litų. Aš buvau Švietimo komiteto pirmininkas, todėl man merė perleido sprendimo teisę. Pagundų daug, greitai atsiranda siūlančių padalinti lėšas pagal skirtingas

ASMENINIAI DARBAI

teorijas. Tuomet susikviečiau mokyklų vadovus ir jie patarė man lėšas skirstyti pagal moksleivių skaičių. Tai buvo tam tikras patikrinimas, kaip aš sugebėsiu atsiriboti nuo savo mokyklos interesų, kaip sugebėsiu pasižiūrėti į švietimo sistemą, kiek sugebėsiu girdėti kitus, pasirinkti tuos žmones, kurie racionaliai vertina situaciją. Ir dar vienas labai svarbus patikrinimas politikui – kiek tu turi savo stuburą, kiek esi tvirtas, nepasiduodi švelniam šantažui, papirkimui, spaudimui. Tikrai šantažuoti ar stipriai paspausti politiką sudėtinga, tam turi būti tam tikros aplinkybės, bet tą daryti švelniai tikrai būna nemažai bandymų. Į politiką atėjus iš mokyklos direktorių esi plikas ir basas, todėl manęs nebuvo kaip spausti ir aš naktimis miegodavau labai ramiai.

Koks buvo pirmas įspūdis, kai buvote išrinktas į Seimą?

Nerealus. Buvo visokiausių skirtingų emocijų. Pirmiausia, aš norėjau eiti dirbti į Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetą, bet paskirstant į komitetus veikia kvotų sistema, o tuomet pas mus frakcijoje buvo daug švietimo žmonių, – ir amžiną atilsį profesorius Rolandas Pavilionis, ir dabartinis ministras Algirdas Monkevičius, ir žiniasklaidos magnatas Vytautas Kvietkauskas. Pagal frakcijos kvotas jie trys nuėjo dirbti į Švietimo komitetą, o man pasiūlė Sveikatos komitetą. Ten „dirbau“ vieną dieną, tada perkėlė į Užsienio reikalų komitetą. Mano reakcija po tokių „viražų“ buvo labai žmogiška – „o man vienodai rodo, kur jūs mane nukelsit, jei negaliu dirbti Švietimo komitete“.

Dar didelį įspūdį padarė tai, kad aplink save nuolat mačiau žmones, kuriuos rodo per televizorių, kuriuos visi pažinojo. O jie čia vaikščioja gyvi, šalia tavęs.

Šiuo atžvilgiu man ypatingai pasisekė, nes pakliuvęs į Užsienio reikalų komitetą turėjau garbės dirbti ir su profesoriumi Vytautu Landsbergiu, ir su Česlovu Jursėnu, ir su Justinu Karosu. Tai buvo tie politikos grandai, kurie nuo pat 1991–1992 metų aktyviai dalyvavo politiniame gyvenime, turėjo daugybę patirties ir didelį politinį svorį. Tai tikrai veikia, nes

Plenarinių posėdžių salėje kartu su Seimo nariu Kęstučiu Smirnovu

tokioje situacijoje tu atsisėdi kaip pirmokas, pasidedi rankytes ant suolo ir klausai. Labiausiai žavėjo tai, kad jie sugebėjo atskirti politiką nuo asmeninių santykių. Plenarinių posėdžių salėje ar komiteto posėdyje diskusijos įsisiūbuoja vos ne iki muštynių, o vakare jie sėdi, geria kavą, arbatą ir žaidžia šachmatais. Jie nežiūrėjo vieni į kitus kaip į priešus, jie buvo oponentai.

Turėdamas tokius pavyzdžius aš turėjau puikią galimybę mokytis politinės kultūros ir darbo Seime. Galiu pripažinti, kad gerus pusantrų ar net dvejus metus aš daugiau klausiausi, negu kalbėjau.

Tai gal galima daryti prielaidą, kad pirmą kadenciją Seimo nariai, politikos naujokai yra reikalingi tik rankoms salėje kilnoti?

Nesakyčiau taip kategoriškai, viskas priklauso nuo partijos ar frakcijos lyderių. Jei jie geranoriškai komunicuoja ir pataria, tai politikos naujokai mokosi. Bet kita vertus, tokia situacija sudaro prielaidas lyderių piktnaudžiavimui. Yra pavyzdžių, ne vienas ir ne du, kai partijos lyderiai laikosi autoritarinės linijos ir vos išgirdę klausimą, kodėl reikia daryti vienaip ar kitaip, pasipiktina. Čia ypač šiais laikais populiariau sakyti – „jei jūs turite klausimų, vadinasi, esate suinteresuoti, jus greičiausiai veikia lobistai, o gal net esate korumpuoti?“. O gal Seimo narys tiesiog nori žinoti, kodėl siūlomas būtent toks sprendimo modelis, nors specialistai, ekspertai siūlo kitaip?

Tokia situacija buvo šitos kadencijos Seime svarstant Miškų reformą. Tikrai neišmanau tos srities, todėl klausėme, kodėl siūlomas būtent toks modelis. Prieš rinkimus kalbėjome apie regionų plėtrą. Buvo kalbama apie keturias urėdijas – Žemaitijoje, Aukštaitijoje, Sūduvoje ir

Posėdžiaujame Žmogaus teisių komitete su URM Žmogaus teisių departamento vadovu Donatu Butkumi

Dzūkijoje. Tokiu atveju sustiprintum regionus, suteiktum jiems daugiau galių, sutelktum juose daugiau jėgos, būtų daugiau gerai apmokamų darbo vietų. Bet, pasirodo, to nereikia. Buvo pasakyta – „mes iš Vilniaus geriau žinom, ką reikia daryti“. Žinot, tokius žodžius išgirdus silpna kartais pasidaro. Mums nori pasakyti, kad Klaipėdoje, Šiauliuose, Telšiuose ar Jurbarkė gyvena kvailesni? Gerai, kad tas ministras ilgai ir nedirbo.

Seime dirbate jau penktą kadenciją. Ar galėtumėte jas palyginti? Ar jos skiriasi?

Kiekviena kadencija skiriasi viena nuo kitos. Per darbo laiką Seime turėjau galimybę gilintis į tris svarbias sritis – švietimą (jis man labiausiai prie širdies), užsienio reikalų politiką bei pastarąsias dvi kadencijas dirbau žmogaus teisių apsaugos srityje. Visos šios sritys labai svarbios valstybei.

Atvirai kalbant, manau, kad švietimas yra viena iš svarbiausių valstybės gyvenimo sričių, siekiant turėti civilizuotą, save branginančią ir kuriančią valstybę. Jei iš tų mažų vaikiukų užauginsime šviesius ir darbščius žmones, paruošime mąstančių, gerbiančių savo valstybę ir savo žmones politikų, gydytojų, mokytojų, pareigūnų, verslininkų ar kitų profesijų žmonių, tai tokia valstybė bus sėkminga. Gerbiu Briuselį, gerbiu Berlyną, gerbiu kitas valstybes, bet prioritetu laikau savo valstybės žmonių atstovavimą.

Kai atėjau į Seimą, maniau, kad vienai kadencijai. Antrą kadenciją atėjau jau žinodamas, ko tikėtis, ką daryti, jau žinai, kurie dokumentai yra labai svarbūs. Aišku, kiekvienas turi savo

ASMENINIAI DARBAI

sritį. Man keista, kai kas nors sako, kad Seimo narys turi išmanyti visas sritis. Tie Seimo nariai, kurie kalba visais klausimais, mane gąsdina.

Visi turi savo sritis, į kurias gilinasi. Aš jau antrą kadenciją dirbu Seimo Žmogaus teisių komitete, praėjusią kadenciją buvau pirmininko pavaduotojas, šią kadenciją – pirmininkas. Aš dirbu savo darbą, o kai kurie Seimo nariai net nesupranta žmogaus teisių ribų. Jie, pavyzdžiui, stebisi, kad Žmogaus teisių komitetas nagrinėja klausimą dėl Alytaus gaisre dirbusių ugniagesių sveikatos apsaugos. O iš tiesų žmogaus teisių klausimai persipynę su visomis sritimis. Nagrinėjame visus gautus skundus, paklausimus.

Bet žmogaus teisės ar užsienio reikalai tolokai nuo švietimo klausimų?

Žmogaus teisės arti visų klausimų. Neretai žmonės užduoda klausimą, kas tos žmogaus teisės, bet labai greitai randa atsakymą, kai patys savo kailiu patiria neteisybę.

Žmogaus teisės apima labai platų spektrą klausimų – ar tau teikiama paslauga yra sąžininga, ar įsigytas daiktas tarnauja tinkamą laiko tarpą, ar įgyvendinta tavo teisė į sveiką gyvenseną, sveiką aplinką, teisė į informaciją, teisė į nuosavybę, autorių teisių gynimas, teisė į darbą, teisė į sveikatos apsaugą, vartotojų teisės, vaikų teisės, moterų teisės, neįgaliųjų teisės, pagyvenusių žmonių teisės, nusikaltimų aukų teisės, tautinių mažumų teisės, teisė į teisingą teismą ir daug kitų teisių, kurias garantuoja tiek nacionalinė, tiek tarptautinė teisė. Realiai kiekviena socialinio gyvenimo sfera patenka po žmogaus teisių veikimu.

Seimo Žmogaus teisių komiteto posėdyje nagrinėjome klausimą dėl galimybės gaisrininkams turėti nekenksmingas darbo sąlygas. Jie pasirinko profesiją, kuri labai reikalinga žmonėms, o valstybė jiems neduoda instrumentų padėti. Valstybės prievolė tokiais atvejais yra svarbių ir pavojingų profesijų žmonėms, – policininkams, pasieniečiams, gaisrininkams, – garantuoti saugias darbo sąlygas ir reikalingas tam priemones. Taip įgyvendinamos tų reikalingų profesijų žmonių teisės.

O žinote apie tokią teisę į saugią vaikystę? Tai reiškia, kad vaikai, kol jie suauga, turi teisę į kokybišką nemokamą mokslą. Mes ne tik mokome vaikus, kad du kart du lygu keturi. Mes jiems perduodame savo lietuvišką kultūrą. Mano galva, mūsų žmonės pirmiausia turi būti lietuviai, o po to jau europiečiai. Valstybė turi taip sutvarkyti viską, kad vaikas nuo pat mažuliuko būtų ugdomas pilietiškai, kad jis mylėtų savo gimtinę, gerbtų savo tėvus, kad jis būtų nacionalistas gerąja prasme. Tai tik keletas pavyzdžių iš mūsų komiteto veiklos sričių.

Kas paliko didžiausią įspūdį Seime per 20 metų?

Pirmą kadenciją Seime teko iš arti matyti ir dalyvauti išskirtiniame procese – prezidento Rolando Pakso apkaltoje. Politikos naujokui tai buvo pritenkianti patirtis. Iš arti pamačiau, kaip Seimo nariai „įtikinėjami“ pasirašinėti ant interpeliacijos teksto. Taip pat pamačiau, kas yra piktnaudžiavimas galia, o manipuliacija valdžia yra baudžiamas.

Mūsų institucijų vadovai, ne tik politinės valdžios, bet ir jėgos struktūrų, turi galimybę piktnaudžiauti savo valdžia, nes ne tik priima sprendimus, bet ir skirsto nemažas lėšas, gautas iš Europos. Ir panašu, kad ne visada ir ne visiems užtenka padorumo ir sąžinės. Apkaltos proceso metu girdėjome įvairių istorijų apie valdžią turinčių žmonių bandymus atlikti neteisėtus veiksmus. Ta istorija, švelniai tariant, buvo keista.

Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komiteto posėdis – už bendro stalo su Seimo nariais: Viktorija Čmilytė-Nielsen, Sergejumi Jovaiša, Leonardu Talmontu, Gediminu Vasiliausku

ASMENINIAI DARBAI

Pirma Jūsų kadencija buvo tikrai išskirtinė. Ką galite pasakyti apie antrąją, 2004–2008 metais?

Tą kadenciją dirbau ten, kur artimiausia mano dūšiai – Švietimo komitete. Tuo metu priklausiau Naujajai sąjungai, bet visada turėjau savo nuomonę, kuri... niekam nebuvo reikalinga. Nes tuo metu partijoje dominavo pataikaujantys vadovams. Aš maniau, kad sprendimus turėtume priimti išdiskutuavę partijos viduje, deja, neretai sprendimai mums buvo „nuleidžiami“ iš viršaus. Esu įsitikinęs, kad partijoms naudingas racionalus mąstymas, sprendimų pasvėrimas, bet pataikūnai leidžia iškraipyti situaciją.

Tuo metu iškilo nauja jėga, visi matėme jos atėjimą. Aišku, tuo metu buvo puikių žmonių, bet tas jausmas, kad yra priklausomybė nuo „šeimininko“, mane baugino. Nes partija turi būti grupė žmonių, kuriuos vienija tam tikros idėjos.

Blogai, kad nieko nesizymėjau, nerašiau dienoraščio, nes dabar net pačiam būtų įdomu prisiminti. Matydavau, kaip kolega Seimo narys Egidijus Klumbys rašydavosi pastabas. Esu paklausęs, ką jis daro, o jis man paaiškino, kad dienoraštį, nes po to rašys memuarus.

Prisimenu ministrus, kurie važinėjo į kitus miestus nakvoti valdišku transportu. Tai valstybės pinigų tašymas arba įtakos darymas asmeninių interesų tenkinimui. Jei dirbdamas mokyklos direktoriumi būčiau leidęs sau asmeninius interesus statyti aukščiau mokytojų, vaikų ar tėvų interesų, manau, man būtų buvę labai blogai. Pora skundų – ir būčiau neturėjęs darbo. Tokios pačios taisyklės turi galioti visiems.

Tų metų kadencija įsiminė dėl didžiosios valdančiosios frakcijos skilimo ir Viktoro Muntiano komandos atsiskyrimo nuo Darbo partijos. Pamenu nepasitikėjimą Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui ir Viktoro Muntiano tapimą Seimo pirmininku.

Dar toje kadencijoje kilo ir buvo įgyvendinta viena gera idėja. Kai Kėdainiai gavo labai didelę sumą investicijoms, suėmė savotiškas pavydas, aš atsėdau ir pradėjau galvoti – Kėdainiai turi vieną Seimo narį ir gauna didesnes sumas iš Valstybės investicinių projektų fondo, taip vadinamo VIP'o, negu visi kiti. Tada sukviečiau šiauliečius ir pasiūliau – atmeskime politinius nesutarimus ir pamėginkime dėl Šiaulių suvienyti jėgas. Ir mums pavyko – Šiaulių krašto bičiulių parlamentinė grupė padarė įtaką tam, kad sveikatai, švietimui, aplinkosaugai Šiauliuose buvo paskirtos dešimtytys milijonų litų.

***O kai tautą gelbėti atėjo
Arūnas Valinskas su komanda?
Kaip tada klostėsi Jūsų politinė karjera?***

2008–2012 metai Seime – Arūno Valinsko epopėja. Naujosios sąjungos, kurią atstovavau, Seime nebeliko, iš tos komandos laimėjau rinkimus vienas. Mane kvietė dalyvauti kitų politinių jėgų frakcijose, kvietė dalyvauti derybose, nes visoms grupėms trūko balsų. Net buvau gavęs pasiūlymą užimti Aplinkos komiteto pirmininko vietą, bet Naujosios sąjungos lyderis Artūras Paulauskas, su kuriuo dalyvavome derybose, norėjo nemažai pozicijų partijai, o partija tuo metu politinio svorio neturėjo, todėl susitarti nepavyko. Gal ir gerai, kad tada nieko neišėjo. Likau Mišrioje grupėje, kuriai priklauso prie jokios frakcijos neprisijungiantys Seimo nariai.

2011 metais liepos 9 d. Naujoji sąjunga sustabdė savo veiklą, t. y. buvo likviduota. Dalis žmonių prisijungė prie Darbo partijos. Šiaulių Naujosios sąjungos skyrius tada pasakė, kad nesijungs su Darbo partija, todėl svarstėme, ką toliau daryti.

Niekada neužmiršiu to paskutinio posėdžio, kai visi daug diskutavo. Aš buvau likęs vienintelis Seimo narys, visi sukosi į mane, bandė moralizuoti, gal net gąsdinti. Tada aš iš tribūnos visiems pasakiau, kad Šiaulių skyrius turi savo nuomonę ir aš turiu jos laikytis, nes esu komandos narys, o su tais, kurie mane mėgina moralizuoti, susitiksime rinkimuose. Ten ir pamatysime, kuris buvo teišus. Na, ir susitikome 2012 metais. Ir ačiū savo komandai už tai, kad tada mane palaikė ir kartu su manimi dirbo. Tuo metu Šiauliuose bendradarbiau su Edvardu Žakariu, kuris priklausė socialdemokratams. Daug dirbome, pasitikėjau tuo žmogumi, tikėjau, kad jis žiūri į priekį, kad yra komandos žmogus. Pasirodė, kad yra truputį kitaip.

Pasitraukiau iš socialdemokratų praėjus nepilniems metams po rinkimų, nes nebuvo pasitikėjimo. Tada buvau net apkaltintas mėginimu griauti socialdemokratų partiją, bet aš pas juos atėjau su nemaža savo komanda, su ja ir išėjau. Mes nebuvo ten reikalingi kaip komanda, tiesiog buvo noras, kad nebūtume savarankiška jėga. Kaip tu gali atėjęs į svetimus namus daryti tvarką?

ASMENINIAI DARBAI

Taip tapau nepriklausomu ir kadenciją pabaigiau būdamas nepriklausomu Seimo nariu. Kadencijos pabaigoje bendradarbiauti pakvietė Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga. Prie to kvietimo ir sprendimo bendradarbiauti labai prisidėjo Rima Baškienė, nes mes su ja daug metų dirbome Seime, perėjome įvairius išbandymus, tardavomės dėl svarbių sprendimų.

Susitikime pas Moldovos Respublikos prezidentą I. Dodoną

Prabilote apie nepriklausomą Seimo narį. Pasakykite – ar gali Seime Seimo narys be partijos dirbti produktyviai?

Gali, bet vienam labai sunku. Tu turi atrasti bendrą vardiklį su kažkuo. Nes ateini su savo idėja ir savo filosofija ir labai pasisekė, jei tavo idėja yra priimtina valdančiajai daugumai.

Žmonės turi suprasti, kad valstybę valdo ne visas Seimas. Valstybę valdo valdančioji dauguma. 70+1. Tie, kurie susitaria tarpusavyje dėl prioritetų ir veiklos sričių. Valdančioji dauguma turi savo ministrus, kurie yra garantas tų apibrėžtų prioritetų įgyvendinimui.

Opozicija turi galimybę užblokuoti ar sustabdyti įstatymo projektą, surinkti reikalingą parašų skaičių, kad kreiptųsi į Konstitucinį Teismą arba į Prezidentą, sustabdyti įstatymų veikimą, bet realiai pačiame Seime opozicija gali kažką padaryti tik tokiu atveju, jei valdančioji dauguma nesurenka reikalingo balsų skaičiaus. Bet tai yra išskirtiniai atvejai.

Tai gal galima sakyti, kad darbas opozicijoje neturi prasmės?

Ne, nesutikčiau, nes opozicija taip pat turi savo vaidmenį. Opozicija saugo, kad valdančioji dauguma nepiktnaudžiautų savo galiomis. Jei valdančioji dauguma labai didelė, tai yra

labai blogai. Jei valdančiojoje daugumoje yra daugiau ne racionaliai mąstančių, o ranką kilnojančių – yra labai blogai.

Nėra žmogaus, kuris gyvenime nedarytų klaidų arba valdančiųjų koalicijų, kurios dirbtų vien tik racionaliai ir protingai. Čia ir kyla klausimas, ar sėkmingai veikia tie Seimo „sanitarai“ – opozicija. Ar jie sugebės pamatyti valdančiųjų klaidas ir išnaudos visas galimybes toms klaidoms užkirsti kelią?

Dirbame su Vaiko teisių apsaugos kontroliere Edita Žiobiene

Tik stiprūs žmonės gali pripažinti klaidas. Juk mes visi dažniausiai esame linkę savo klaidas pateisinti. Tuo tarpu reikėtų mokėti pripažinti klaidas, atsiprašyti dėl jų ir dirbti toliau.

Galiu pasakyti, kad bet kokiai valdančiajai daugumai, kurias teko matyti, buvo būdingas nesugebėjimas blaiviai vertinti situaciją. „Blaiviai“ turiu galvoje – kabutėse, nes šiandien galima įvairiai interpretuoti tą žodį. O valdantieji dažnai nepripažįsta savo klaidų.

Ar per 20 metų politikoje matėte daug atvejų, kai politikas priėmė atsakomybę už savo veiksmus?

(Pauzė) Čia geras klausimas. Vienetiniai atvejai – galbūt, bet jei reikėtų konkrečiai pasakyti... Dažniausiai tokie atvejai pasitaiko, kai opozicija ir nevyriausybinės organizacijos pastato į kampą valdančiuosius, tada gal ir suveikia tie stabdžiai. Bet realiai aš neatsimenu nei vieno politiko, kuris atsiprašytų už savo sprendimus.

Kur įdomiau dirbti – valdančiojoje daugumoje ar opozicijoje?

Žavesio turi darbas ir ten, ir ten.

Man svarbu, kad mano idėjos būtų įgyvendintos, o tą padaryti dirbant opozicijoje sunku. Nebent randi konkrečiu klausimu bendraminčių valdančiojoje daugumoje. Man nereikia garbės dėl idėjos autorystės, svarbu, kad protinga idėja pasiektų žmones. Jei opozicijoje dirbantis Seimo narys turi didžiules ambicijas ir jis negali užleisti savo pozicijų, jis dažniausiai nieko ir nepadaro, tik šaukia.

Tarp Seimo narių taip pat yra konkurencija. Yra vienas mano kolega, kuris šaukia „Už Lietuvą, vyrai“ arba sako, kad jį persekioja, nors negali nieko įrodyti. Man kartais atrodo, kad jei kai kurie nedarytų neadekvačių veiksmų, jie paprasčiausiai mirtų kaip politikai. Čia labai atsiskleidžia blogoji žiniasklaidos įtaka politikams. Normaliai besielgiantis, ramiai ir racionaliai dirbantis nėra įdomus žiniasklaidai, todėl jis nėra žinomas plačiajai visuomenei. Nors žiniasklaida taip pat yra mūsų visuomenės atspindys. Kai man sako – „iš kur tokių Seimo narių atsiranda“, aš visada sakau – „pasižiūrėkit į save, jūs gi juos renkate“.

ASMENINIAI DARBAI

Per 20 metų Seime matėte įvairių politikų. Ar turite savo mokytojų, iš kurių galėjote pasimokyti?

Man labai patiko profesorius Vytautas Landsbergis. Jis turi savo supratimą ir jam giliai nusičiaudėti ant visų kitų. Jis turi savo pasaulėžiūrą, kuri paremta jo patirtimi ir tvirtais argumentais. Jis turi nuoseklią liniją, kurią teko galimybė iš arti stebėti ketverius metus nuo 2000 iki 2004 metų. Iš jo pasimokiau, kokia svarbi yra nuosekli, kieta pozicija politikui, savo pozicijos turėjimas.

Šiame kontekste galėjau mokytis iš Česlovo Juršėno ir Vytauto Landsbergio. Vienas iš jų yra kairiųjų pažiūrų, kitas – dešiniųjų, bet abu turi nuoseklią savo poziciją.

Šviesios atminties Algirdas Brazauskas patiko dėl savo ūkiškumo. Jis nedaužė galvos į sieną, visuomet elgėsi racionaliai, argumentuotai. Gerai prisimenu, kaip Seime pristatinėjamas Nekilnojamojo turto apmokestinimo įstatymo projektas. Išsakė savo argumentus, bet pamatė, kad nėra palaikymo – rankų nebelaužė, padėjo į stalčių geresniems laikams.

Ko šiandien labiausiai trūksta politikams?

Greičiausiai nėra nei vieno Seimo nario, kuris norėtų, kad būtų blogai. Bet ne visada pavyksta problemą išspręsti taip, kad tiktų visoms pusėms.

Kartais pagalvoju, kad daug kas pasikeistų, jei prokuratūra bent keletą kartų padarytų sprendimus dėl asmeninės atsakomybės pripažinimo. Manau, labai greitai valdininkų ir politikų požiūris į savo darbą pasikeistų. Jei prokuroras nemato pagrindo ginti viešą interesą arba piliečio interesus, parlamentaras negali tokių dalykų išspręsti. Prokurorai turi nemažai instrumentų įsitikinti, ar padarytas nuostolis valstybei, ar nepadarytas.

Galbūt dar kažką norėtumėte pasakyti pokalbio pabaigai?

Norėčiau padėkoti žmonėms, su kuriais tuos 20 metų teko dirbti. Suprantama, pirmiausia šiauliečiams, kurie tiek metų manimi pasitiki. Antra, savo komandai, kolegoms, Seimo darbuotojams. Be jų pagalbos, be palaikymo, kartais be teisingos kritikos nebūčiau toks, koks esu dabar.

Susitikimas su Moldovos Respublikos Vyriausybės atstovais

Susitikime su Uzbekistano Respublikos ambasadoriumi Kadambay Sultanovu

Norvegijos parlamento narys, Baltijos jūros parlamentinės konferencijos viceprezidentas Jorodd Asphjell įteikia simbolinį raktą man tampa BJKP prezidentu 2019–2020 metams

Uzbekistano Respublikos delegacijos priėmimas Lietuvos Seime

Žmogaus teisių komiteto iniciatyva kartu su Lietuvos būsto rūmais organizuota konferencija „Daugiabučių namų valdymo reguliavimo tobulinimas – Estijos pavyzdys“

ASMENINIAI DARBAI

LR Seimo Pirmininko pavaduotojas Jonas Liesys, Seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininkas Valerijus Simulik ir Seimo narys Gintaras Vaičekauskas susitiko su Moldovos Respublikos Parlamento Pirmininke Zinaida Grečanaja. 2019 m.

Europos Parlamente diskusija apie Migraciją. LR Seimo Europos reikalų komiteto narys K. Masiulis, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas J. Sabatauskas, Žmogaus teisių komiteto pirmininkas V. Simulik

Islandijos Užsienio reikalų ministras Jonas Baldvinas Hannibalssonas, pasirašęs Lietuvos Nepriklausomybės pripažinimo aktą

Generalinis prokuroras E. Pašilis, Seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininkas V. Simulik, Policijos generalinio komisaro pavaduotojas R. Bobinas

LR Seimo Europos informacijos biure atidaryta paroda „PASLAPTYS“; nuotraukoje Seimo pirmoji pirmininko pavaduotoja R. Baškienė, parodos autoriai V. ir R. Daužvardžiai, Seimo narys V. Simulik

ASMENINIAI DARBAI

Savanoriškų Saugos Būrių budėjimas

Izraelio ambasada kartu su LR Seimo Žmogaus teisių komitetu bei Mykolo Romerio universitetu Seime organizuoja renginį, skirtą paminėti tarptautinę Vaikų gynimo dieną

Tarptautinis bušido turnyras „Saulės mūšis“, nuotraukoje – Lietuvos K-1 federacijos prezidentas Z. Budraitis, LR Seimo narys V. Simulik, turnyro nugalėtojai ir LR Seimo Jaunimo ir Sporto komisijos pirmininkas K. Smirnovas. Šiauliai

Baltijos Asamblėjas Prezidiūmas – Latvijas delegācijas pirmininks Prof. J. Vucans, LR Seimo delegācijas vadovas V. Simulik ir Estijos delegācijas vadovas Prof. A. Moost

ASMENINIAI DARBAI

Bačiūnų gatvės rekonstrukcija bei Rėkyvos progimnazijos rekonstrukcija ir priestato statyba

Per savo amžių esu sukaupęs įvairios patirties – teko dirbti su moksleiviais, vadovauti mokytojų kolektyvui, vadovauti Savivaldybės politiniam Švietimo komitetui, dalintis atsakomybę su visuomenininkais, savanoriais, vėliau patirtį kaupiau Seime. Kad ir kur bebūtų tekę dirbti, kad ir kokiomis aplinkybėmis teko siekti užsibrėžtų tikslų, visada buvo akivaizdu – be darbo su žmonėmis, be stiprios komandos gerų rezultatų pasiekti praktiškai neįmanoma.

Džiaugiuosi, kad Seime turiu galimybę dirbti su pačiais įvairiausiais žmonėmis. Jie buvo ir yra man pavyzdys. Kartais – kaip reikia dirbti ir elgtis, kartais - kaip geriau nedaryti... Visokie pavyzdžiai gyvenime praverčia ir pamoko, svarbu atsirinkti, koku keliu nori eiti.

Kai atsigręži atgal, matai, kad laikas bėga šuoliais. Šiandien, noriu paliesti vieną iš nedidelių, bet apčiuopiamų Seimo nario veiklų – atstovaujant miestą bei regioną rūpintis papildomomis lėšomis institucijoms, įstaigoms, organizacijoms tiek savivaldos, tiek ministerijų pavaldumo bei visuomeninių organizacijų.

Per beveik dvidešimt metų mano paties pastangomis bei kartu su kolegomis Seimo nariais, merais, įstaigų ar organizacijų vadovais bei atstovais pavyko papildomai gauti apie 24 mln. eurų. Pradedant nuo didelių projektų – Romuvos gimnazijos stadionas, Romuvos progimnazijos bei Šiaulių Universiteto gimnazijos rekonstrukcijos, Romuvos, St. Šalkauskio gimnazijų ir Dainų progimnazijos dalinės rekonstrukcijos, Jovaro progimnazijos sporto aikštyno rekonstrukcija, **Šiaulių Respublikinės Ligoninės-**

Priimamojo priestato statyba bei medicinos įranga (3,8 mln. eurų), Suaugusiųjų infekcinio skyriaus kapitalinis remontas (490 tūkst. eurų), Onkologijos klinikos atnaujinimas (1,25 mln. eurų), Moters ir vaiko klinikos įrengimas – tai tik keletas pavyzdžių kas padaryta bendromis pastangomis.

Savaime aišku, kad rūpinasi ir gana nedideliais projektais, kaip langų keitimas darželiuose, mokyklose, neformalaus ugdymo įstaigose; stogų dangų keitimas švietimo, kultūros įstaigose; sporto salių atnaujinimas; sporto įstaigų bazių atnaujinimas; ŠPRC, Šiaulių kolegijos bei Šiaulių Universiteto bazių atnaujinimo darbai; iš kelių direkcijos atkovota papildomų lėšų miesto bei regiono keliams, infrastruktūriniam projektams.

Ir šiandien rūpinamės kartu, kaip gauti tikslinių lėšų tiek Šiaulių civilinio oro uosto bei būsimo logistikos centro aptarnavimui geležinkelio vėžei (pirmam etapui – 3,7 mln. eurų) reikalingų lėšų. Pirminiai sprendimai yra.

Paskutiniu metu gauta 2,452 mln. eurų Bačiūnų gatvei pabaigti ir suprantama bendro darbo dėka kartu Šiaulių m. meru Artūru Visocku. 2019 metais gautos lėšos Rėkyvos progimnazijos perprojektavimui, 2020–2022 m. naujo priestato statybai bei senojo korpuso atnaujinimui.

Pažvelgus nuveikta daug darbų, bet laukia dar rimtesnis darbas – ne tik pinigai lemia kaip gyvena regionai, bet būtina susigrąžinti žmones. Tam reikia gerai apmokamų darbo vietų – tik bendro darbo dėka galime tai padaryti, suprantama, kartu su verslu.

Pristatome **30** svarbiausių 2016–2020 metais nuveiktų darbų

SOCIALINĖ
POLITIKA

SVEIKATOS
APSAUGA

ŠVIETIMAS,
KULTŪRA IR SPORTAS

VALSTYBĖS VALDYMAS
IR KRAŠTO APSAUGA

COVID-19 KRIZĖS
VALDYMAS

1

Padidiname vidutinį darbo užmokestį

Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis per 2016–2020 metus padidėjo daugiau nei 200 eurų (augimas **38 proc.**):

*2016 IV ketv. **636,9 EUR**

2020 I ketv. **879,2 EUR** (į rankas)

↑ **38 %**

2

Padidiname neapmokestinamąjį pajamų dydį (NPD)

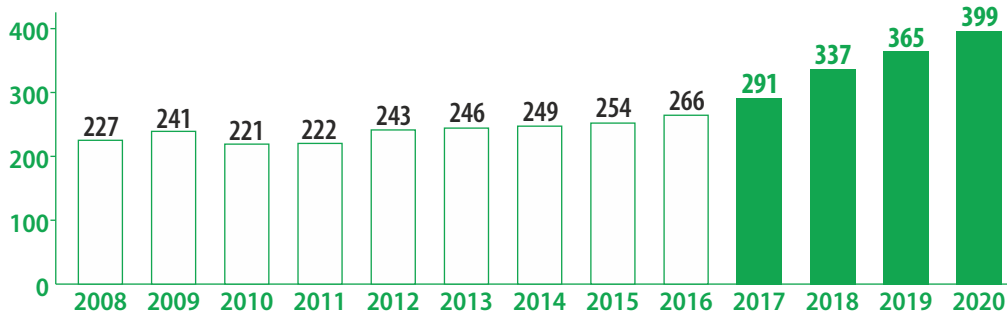
NPD dydis per 2016–2020 metus **padidėjo 43 proc.**: nuo 200 iki 350 eurų. Didiname sumą, kuria darbo užmokestis nėra apmokestinamas gyventojų pajamų mokesčiu.

3

Padidiname pensijas senjorams

Vidutinės pensijos dydis per 2016–2020 metus padidėjo **33 proc.** arba **133 eurai**.

Vidutinė senatvės pensija su būtinuoju stažu, Eur:

4

Panaikinome SODROS skolą ir sukauptame rezervą

Panaikintas 3,9 mlrd. eurų dydžio SODROS įsiskolinimas, jį perkeliant į valstybės biudžetą, ir sukauptas **540 mln. eurų** dydžio rezervas.

5

Įvedėme ir padidiname vaiko išmoką

Mūsų įvesta ir palaipsniui **didinama vaiko pinigų išmoka**. Ji per 2018–2020 metus padidėjo dvigubai: nuo 30 eurų iki 60 eurų. Tai padėjo pasiekti, kad šeimoms su vaikais atsirastų daugiau galimybių įsigyti būtinąs prekes, priemones, paslaugas. Europos Komisija vaiko pinigus pavadino veiksmingiausia kada nors taikyta priemone kovojant su skurdu.

6

Padidinome išmokas daugiavaikėms, nepasiturinčių ir neįgalių vaikų šeimoms

Išmoka daugiavaikėms, nepasiturinčioms ir neįgalius vaikus auginančioms šeimoms **išaugo** nuo 70 eurų iki 100 eurų.

<https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/seima-ir-vaikai/seimos-politika/lengvatos-gausioms-seimoms>

7

Padidinome išmoką besilaukiančioms moterims

Vienkartinė išmoka besilaukiančiai moteriai, neturinčiai teisės gauti motinystės išmokos, **padidėjo beveik 70 proc.:** nuo 76 iki 250 eurų.

8

Šeimos kortelė

Skurta ir pradėta įgyvendinti **šeimos kortelės sistema**, kuri skirta gausioms šeimoms ir šeimoms, prižiūrinčioms neįgalų ir numato įvairias nuolaidas bei lengvatas šiems šeimų grupėms. Kortele naudojasi jau apie **17 tūkstančių Lietuvos šeimų**.

9

Padidinome neįgalumo ir senatvės šalpos išmokos žemiausią ribą

Žemiausia neįgalumo ir senatvės šalpos riba **padidėjo beveik 30 proc.:** nuo 99 iki 140 eurų.

10

Jaunoms šeimoms – subsidijos pirmajam būstui

Subsidijas imta teikti **pirmąjį būstą** regionuose perkančioms ar statyti norinčioms jaunoms šeimoms nevertinant jų pajamų. Pagrindinis šio siūlymo tikslas yra regionų atgaivinimas ir emigracijos mažinimas. Mūsų pastangomis atsirado galimybė jaunai šeimai, kurioje abu sutuoktiniai arba vienas vaiką auginantis tėvas ar mama yra ne vyresni kaip 35 metų, pretenduoti į **valstybės paramą būsto kredito daliai**.

11

Mums pavyko pasiekti, kad nedarbo lygis šalyje mažėtų

2016 gruodžio mėnesio duomenimis nedarbo lygis šalyje buvo 8,5 proc., o 2019 m. pabaigoje – jau 6,9 proc.

12 Didinome PSDF biudžetą ir kaupėme jo rezervą

2016 m. PSDF rezerve radome vos 23 milijonus eurų, o 2020 m. pradžioje jau turėjome 341 milijoną eurų. 2020 m. birželio mėn. po COVID-19 krizės suvaldymo liko 183 mln. eurų ir tai yra vis tiek devynis kartus daugiau, nei radome 2016 m.

13 Sumažinome kompensuojamųjų vaistų kainas. Nuo 75 metų asmenims – kompensuojamieji vaistai nemokami!

Per pastaruosius dvejus metus pacientų priemokos už kompensuojamuosius vaistus **sumažėjo dvigubai** – nuo vidutiniškai 5,4 euro vienam receptui (2017 m. sausis–gegužė) iki vidutiniškai 2,5 euro vienam receptui (2020 m. sausis–gegužė).

Nuo 2020 m. liepos 1 d. **vaistai 100 proc. yra kompensuojami** visiems 75 metų ir vyresniems šalies gyventojams, taip pat neįgalumo lygį, 55 proc. ir mažesnį darbingumo lygį arba specialiųjų poreikių lygį turintiems asmenims; pensininkams, kuriems nustatytas didelis specialiųjų poreikių lygis ir vaikams iki 18 metų.

14 Geriname slaugos sąlygas

Vien per 2017–2018 metus slaugos lovų skaičius šalies gydymo įstaigose **padidėjo beveik 500 vienetų**. Gerinamas slaugos priemonių prieinamumas – nuo lapkričio 1 d. jas bus galima įsigyti ne tik specialiai einant į vaistines, bet ir patogiai apsiperkant prekybos centruose. **Plėstos galimybės slaugyti** artimuosius namuose, ilgesnį laiką mokant išmokas už artimųjų slaugą. Ypač sunkių ligų atveju išmoka už vaiko iki 18 metų slaugą jį slaugančiam tėčiui, mamai, seneliui, senelei, globėjui ar rūpintojui galės būti mokama iki 364 kalendorinių dienų, o už sunkiomis ligomis sergančio vaiko iki 18 metų slaugą – iki 180 kalendorinių dienų (buvo – 120 kalendorinių dienų).

15 Padidinome medikų atlyginimus

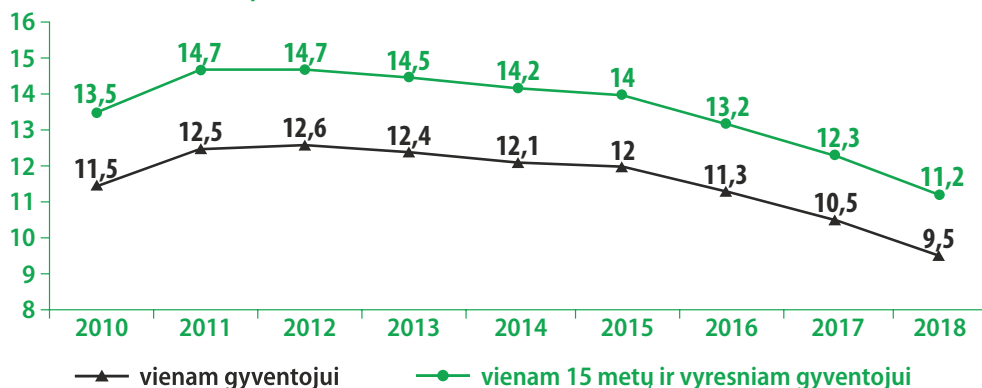
2016 m. faktinis gydytojų vidutinis darbo užmokestis (etatui) buvo 1 763 Eur, 2019 m. – **2 573 Eur**.

2016 m. faktinis slaugytojų vidutinis darbo užmokestis (etatui) buvo 889 Eur, 2019 m. – **1 295 Eur**.

16 Sumažinome alkoholio vartojimą šalyje

Vienam, vyresniam nei 15 metų, Lietuvos gyventojui tenkantis alkoholio kiekis per 2016–2018 metus sumažėjo **17 proc.:** nuo 13,2 iki 11,2 l.

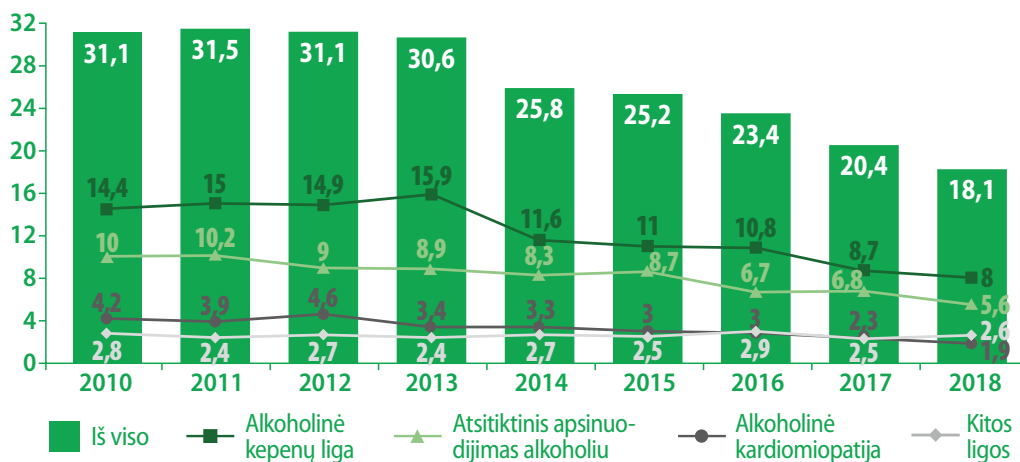
Litrai absoliutaus (100 proc.) alkoholio

17 Sumažinome alkoholio sukeltų sveikatos sutrikimų skaičių

2019 metais apsinuodijimų alkoholiu **sumažėjo** 28 proc., psichikos ir elgesio sutrikimų – 10 proc., ūmių apsinuodijimų alkoholiu – 14 proc., baltosios karštinės – 42 proc., alkoholinės psichozės – 33 proc., o alkoholinės kepenų ligos atvejų **sumažėjo** 12 proc.

Mirusių asmenų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų

18 Didinome studijų finansavimą ir kėlėme dėstytojų, mokytojų atlyginimus bei doktorantų stipendijas

Bendras vidutinis dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų darbo užmokesčio **padidinimas** per trejus pastaruosius metus (2018–2020) sudarys **50 proc.** Beveik **dvigubai didėjo** ir doktorantų stipendijos. Mokytojų vidutinis darbo užmokestis (į rankas) vien per paskutinius metus kilo beveik **200 eurų**: 2019 m. pabaigoje buvo 928 eurai, o 2018 m. pabaigoje – 739 eurai.

19 Augo parama besimokantiems sunkiau besiverčiančių tėvų vaikams

Priešmokyklinukai ir pirmokai nuo 2020 m. gauna **nemokamą maitinimą**. Net 296 mokyklos 51-oje šalies savivaldybėje teikia nemokamus pietus. Nuo 2020 rugsėjo mėn. nemokamą maitinimą gaus visi šalies priešmokyklinukai ir pirmokai.

20 Moksleivio „Kultūros pasas“

Nuo 2018 metų rugsėjo 1 d. startavo **Kultūros paso programa**. Ji moksleiviams suteikia galimybę **nemokamai** lankytis teatruose, kino teatruose, koncertuose, muziejuose.

2018 m. Kultūros pasui Švietimo, mokslo ir sporto ministerija skyrė **624,4 tūkst. eurų**, 2019 m. skirta **4,43 mln. eurų** tam, kad kuo daugiau šalies moksleivių turėtų galimybių susipažinti su šalies kultūra ir menu. Kultūros paso paslaugų ratas ateityje bus plečiamas.

21 Padidinome sporto rėmimo finansavimą

Vyriausybei ir Seimui apsisprendus palaipsniui **didinti sporto projektų finansavimą**, pastarasis 2019-aisiais išaugo nuo 6,6 iki 13,6 mln. eurų. Be to, panaikinus ligšiolinį Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondą, **pakeista lėšų skirstymo** tvarka, kuri buvo kritikuojama dėl skaidrumo stygiaus.

22 Regionai įgijo daugiau teisių sprendžiant dėl kultūrai skirtų lėšų paskirstymo

Tai ypatingas pokytis kultūros srities valdyme, kuriuo siekta užtikrinti kultūros prieinamumą ir jos įvairovę regionuose, mažinti kultūrinę atskirtį tarp didmiesčių ir mažesnių miestelių, stiprinti vietos kultūrinį identitetą. Dabar savivalda turi visas galimybes plėtoti jai svarbias vietos menininkų ir kūrėjų iniciatyvas, kurti bendrus projektus, kuo plačiau į kultūrinės veiklas įtraukti vietos gyventojus. Įkurtos **Regioninės kultūros tarybos**, t. y., dešimt teritorinių apskričių pagrindu prie Kultūros ministerijos veikiančių kolegialių patariamųjų institucijų svarsto ir atranka geriausius ir tam regionui reikalingiausius kultūros ir meno projektus.

23 Stabdėme emigraciją

Statistikos departamento duomenimis, 2019 metų sausio 1 d. Lietuvoje gyveno 2 mln. 794,3 tūkst. nuolatinių gyventojų – tai 145 žmonėmis **daučiau** negu prieš metus. Tai – beprecedentis reiškinys, kuris nutiko mūsų kadencijos metu. Mes džiaugiamės, kad mūsų sprendimai **gerina gyvenimo sąlygas** Tėvynėje ir mūsų žmonės svarsto sugrįžti bei orų gyvenimą planuoti Lietuvoje.

24 Ženkliai mažiname korupciją šalyje ir šešėlinę ekonomiką

Korupcijos suvokimo indekse Lietuva per 2019 metus pakilo per 3 vietas: iš 38 į 35 vietą tarp 180 pasaulio šalių. Tai yra aukščiausias istorijoje Lietuvos pastangų, kuriant **skaidrią valstybę**, įvertinimas. Šešėlio mažinimas – dar viena sritis, leidusi didinti investicijas į žmonių gyvenimo gerinimą. Vien 2019 metais **iš šešėlio ištraukti per 200 mln. eurų**.

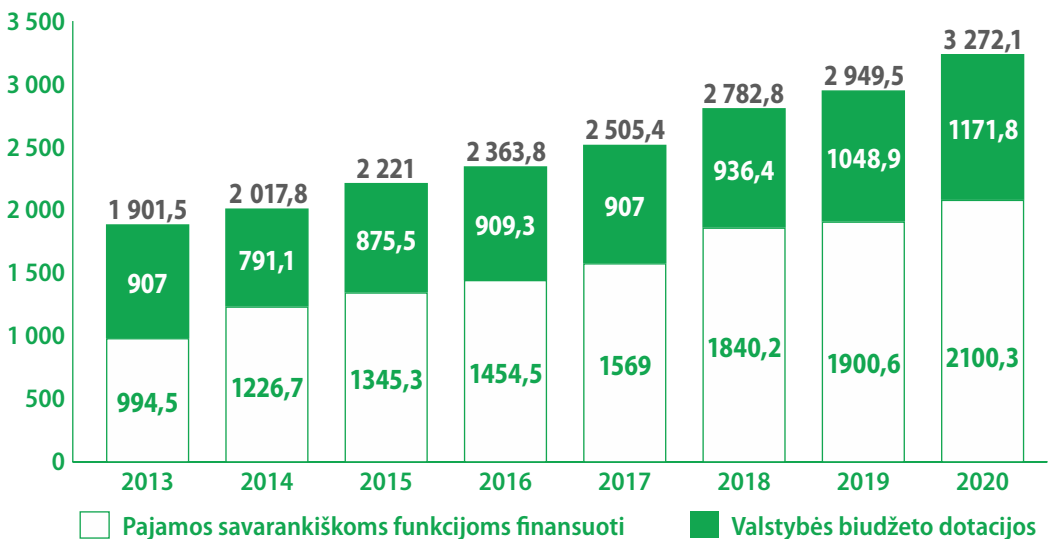
25 Geriname verslo aplinką

Verslo sąlygas vertinančiame Pasaulio banko „Doing Business“ reitinge Lietuva pasiekė 11 vietą. Tai **aukščiausia** šalies vieta nuo reitingo skelbimo pradžios. Tarp visų 28 ES valstybių narių **Lietuva užima 4 vietą** ir nusileidžia tik Danijai, Jungtinei Karalystei ir Švedijai.

26 Skyrėme didesnes lėšas savivaldybėms

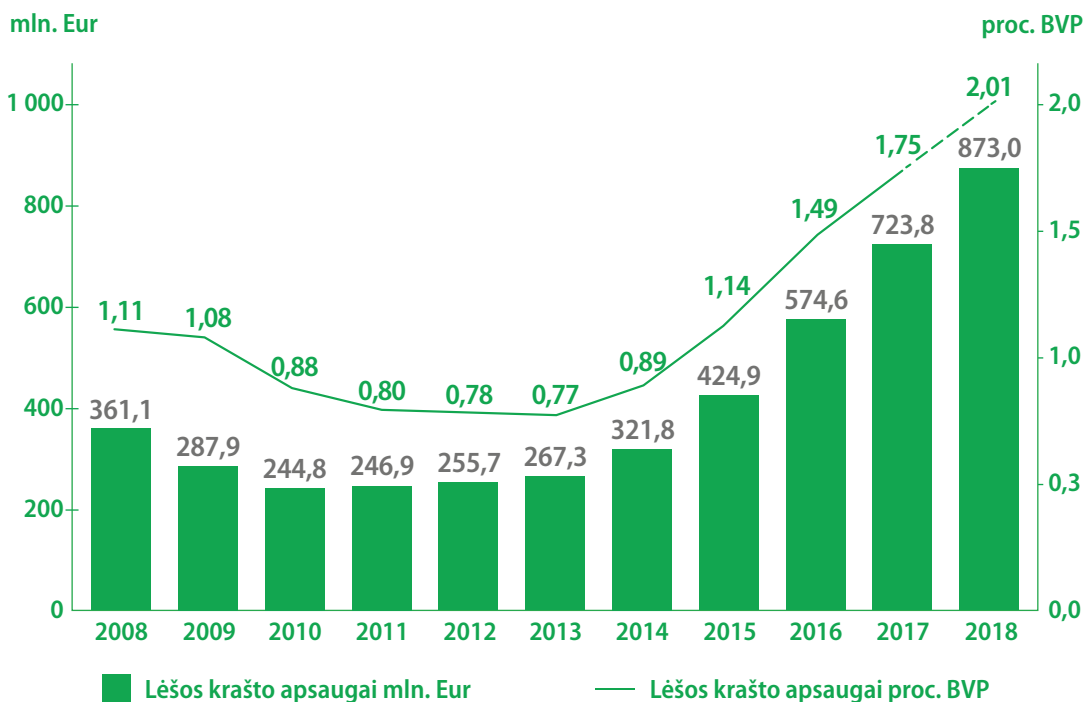
Savivaldybėms Valstybės biudžeto skiriamos dotacijos per 2016–2020 metus **padidėjo 23 proc.**

Savivaldybių biudžetų apimtis (mln. Eur)

27 Skyrėme didesnes lėšas krašto apsaugai

Per 2016–2018 metus krašto apsaugai skiriamos lėšos **padidėjo beveik 35 proc.** ir pasiekė NATO standartus atitinkančią 2 proc. nuo BVP ribą! Krašto apsaugos ministerijai 2020 m. patvirtinti asignavimai sudaro 1,017 mlrd. EUR arba 2,02 proc. BVP. Mums rūpi Lietuvos žmonių saugumas.

28 Skaidrinome viešųjų pirkimų sistemą ir sutaupėme viešiesiems pirkimams skiriamas lėšas

Centralizuoti viešieji pirkimai 2019 metais padėjo **sutaupyti 67,9 mln. eurų** biudžeto lėšų.

29 Sumažinome gamtinių dujų kainą gyventojams

Seimui pritarus valstybės garantijai paskoloms, skirtoms SGD laivui–saugyklai įsigyti ir SGD terminalo išlaikymo sąnaudoms restruktūrizuoti, nuo 2020 m. Klaipėdos SGD terminalo operatoriaus sąnaudos mažės beveik 27 mln. eurų – nuo 62 iki 36 mln. eurų. Tai turės įtakos vartotojų mokamoms kainoms: nuo 2020 metų **gamtinių dujų kainos gyventojams mažės vidutiniškai apie 18 proc.**, šio sprendimo įtaka kainų mažėjimui yra apie 4 proc.

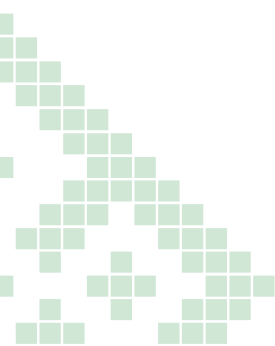

30

Suvaldėme COVID-19 pandemijos plitimą šalyje

Lietuva – viena iš tų ES valstybių, kuriose yra mažiausias COVID-19 sergamumas ir mirštamumas, tenkantis šimtui tūkst. gyventojų. **Kartu su Jumis dirbame mažindami COVID-19 pasekmes Lietuvos ekonomikai ir socialiniam gyvenimui. Mes remiamės pasaulio ekonomistų rekomendacijomis, diegiame priemones, kurios skatina vartojimą ir užtikrina Lietuvos žmonių stabilų gyvenimą. Skirtos vienkartinės 200 eurų išmokos senjorams, taip pat, siekiant padėti šeimoms – nuo 120 iki 200 eurų vienkartinės išmokos šalies vaikams.**

Mes remiame mūsų Vyriausybės parengtą „**Ateities ekonomikos DNR**“ planą. Jis leis išlaikyti darbo vietas, palaikyti ekonomiką ir esminį jos variklį – vartojimą, bei leis daryti ilgalaikes investicijas, kad būtų užtikrintas ekonomikos tvarumas.

LIETUVOS VALSTIEČIŲ
IR ŽALIŲJŲ SĄJUNGA

TAU. ŠEIMAI. LIETUVAI.

2020 m. spalio 11 d.
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI
DAUGIAMANDATĖS RINKIMŲ APYGARDOS
RINKIMŲ BIULETENIS

13

LIETUVOS VALSTIEČIŲ IR ŽALIŲJŲ SĄJUNGA
(Pirmininkas Ramūnas KARBAUSKIS)

PIRMUMO BALSAI

Į šiuos langelius aiškiai įrašykite
penkių kandidatų **numerius**
iš to sąrašo, už kurį balsavote.
Kandidatų pavardžių **nerašykite**.

63

41

1

13

95

VALERIJUS KĘSTUTIS
SIMULIK

KĘSTUTIS
SMIRNOVAS

SAULIUS
SKVERNELIS

ALGIRDAS
STONČAITIS

JUOZAS
PABRĖŽA

ŽYMĖJIMO PAVYZDYS

www.lvzs.lt

Politinė reklama apmokėta iš Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos rinkimų sąskaitos.
Spausdino UAB „Neoprintas“. Užsak. Nr. 145. Tiražas 30 000 egz.